

Propovijed msgr. Josipa Mrzljaka, varaždinskog biskupa u Krašiću 8. svibnja 2018.

Draga braćo i sestre!

Krašić je dvostruko rodno mjesto bl. Alojzija Stepinca. Ovdje u selu Brezarić ugledao je svjetlo dana na današnji dan 8. svibnja 1898., dakle prije 120 godina, ovdje je i rođen za nebo 10. veljače 1960., a ovdje je, također, prije dvadeset godina na današnji dan, prigodom proslave stotog rođendana obznanjen pohod pape Ivana Pavla II. našoj domovini i proglašenje blaženim sluga Božjega Alojzija Stepinca.

U ovom slavlju spominjemo se kako se na današnji dan prije 120 godina u velikoj zadruzi Stepinac od oca Josipa i majke Barbare r. Penić rodio dječak kojem su na krštenju dali dva imena: Alojzije i Viktor. Kako navodi životopisac, sluga Božji Aleksa Benigar i jedno i drugo ima svoje proročko značenje. Sveti Alojzije Gonzaga bio je djevičanski svetac, a sveti Viktor mučenik iz prvih kršćanskih vremena. I jedna i druga krepost u punini se ostvarila u tom dječaku kojeg su već drugog dana donijeli na krštenje u staru crkvu Presvetoga Trojstva njegovi kumovi Stjepan i Barbara Burja, a krstio ga je tadašnji župnik Stjepan Huzek. Mali Alojzije ovdje u Krašiću proživio je svoje djetinjstvo okružen ljubavlju svojih roditelja, svoje braće i sestara u kršćanskom i katoličkom okruženju mnoštva radinih i marljivih župljana. Ovdje je učinio prve korake, naučio prva slova i prva saznanja o svom hrvatskom narodu i njegovoj povijesti kojega je tako zavolio da se u ljubavi prema njemu nije dao ni od koga natkriliti. Ovdje je već sazrijevalo sjeme koje će pasti u zemlju i donijeti stostruke plodove.

Božja providnost je htjela da Krašić bude i mjesto posljednjih godina njegova zemaljskog života i upravo te zadnje godine života pokazale su kako sjeme sazrijeva i donosi plodove za vječnost. Njegova pisma iz Krašića na razne adrese, koja su ilegalno, uz nemale teškoće, putovala raznim osobama iz kleričkog i redovničkog života, ali i mnogim kršćanskim laicima, kao i njegovoj rodbini, pokazuju kršćansku zrelost i dosljednost u onim nimalo lakim vremenima jugoslavenske komunističke diktature. Ta pisma bila su onda, ali isto tako i danas, siguran putokaz mnogim ljudima dobre volje. I stoga ću se osvrnuti na nekoliko pisama koja su bila ohrabrenje onima kojima su bila poslana, ali su izražavala čvrstoću vjere i kršćanskih stavova „sužnja“ župne kuće u Krašiću. Te riječi i pisma nisu samo izraz nekog vremena, nego su u njima sadržane vrednote za sva vremena. Mi danas nismo ovdje na satu povijesti. Nismo došli samo zato da bismo se prisjetili nekih osoba i

dogadaja, nego da bismo u ovom vremenu ispovjedili i učvrstili svoju vjeru u Isusa živoga i uskrsnuloga kojega je u ovoj župnoj crkvi propovijedao i svjedočio tadašnji zaslužnjeni nadbiskup zagrebački i kardinal svete Rimske Crkve, danas bl. Alojzije Stepinac. U pismima ponajprije je ispovijedao svoju čvrstu vjeru u Boga bez obzira u kakvom vremenu živimo. Tako u pismu doktoru Ivi Andresu, bivšem ministru piše:

Poštovani gospodine ministre!

Slažem se s Vama da proživljavamo apokaliptička vremena. Ali mene ni najmanje ne plaše nuklearne bombe tog apokaliptičkog vremena, pa sam zato, kada su me neki holandeski redovnici zamolili nekoliko riječi za predgovor jednoj knjizi, što ju izdaju ovih dana, napisao među ostalim i ovo: „Danas strahuju milijuni od onoga, što bi moglo doći u ovoj, da se tako izrazimo, atomskoj eri. Mislim da bi taj strah bio potpuno neumjestan kada bi se sjetili kakav štit imadu uza se, a većina ljudi ga nažalost ne vidi. Nisu odviše česti ljudi koji bi znali da 'svaka je Božja riječ prokušana štit onima koji se u nju i uzdaju' (Izr 30, 5). Istina, danas ima u svijetu sve više i više laika koji uviđaju da je bez Boga uzaludan svaki trud i napor. A sva otkrića, ma kako bila ista grandiozna, mogu poslužiti samo na propast rodu ljudskome, ako srce ljudsko ne oplemeni milost Božja. Ali još uvijek ih imade mnogo koji ponavljaju sa starim poganinom 'video meliora proboque, deteriora sequor – vidim i kušam što je bolje, ali slijedim ono što je gore', a to nije logika jer čovjek kao razumno biće mora slijediti meliora – ono što je bolje u svakom slučaju, inače degradira samoga sebe kao razumno biće. A ako stari poganin nije mogao, jer milost Kristova nije još obasjala bila duše, moderni poganin nema izgovora. Međutim, kao uvijek mi smo i sada optimisti i to stopostotni i bit ćemo i onda ako bude valjalo položiti i život u toj borbi između Boga i Belijala, između Boga i zla. Tako nas uči Isus Krist koji je kao oporuku ostavio svojim apostolima: 'Hrabri budite, ja sam pobijedio svijet!' (Iv 16,33). Ni Platon, ni Aristotel, ni Ciceron, ni Demosten, ni Virgilije, ni Goethe, ni Einstein, niti sva ujedinjena znanost i mudrost svijeta, nego Isus Krist. Kada bi to razumjeli oni koji su petokraku stavili za pobjedni znak vremena u kojem živimo, onda bi ujedno znali da je svaki takav pokušaj uzaludan, jer taj isti Krist u zadnjoj knjizi na zadnjoj stranici Svetog pisma kaže bez okolišanja i najmanje sumnje: „Ja sam Alfa i Omega, Prvi i Posljednji, Početak i Svršetak.' (Otk 22, 13)

Ovih dana obitelj pokojnog profesora Ljubomira Marakovića, istaknutog katoličkog laika, koji je jedno vrijeme bio profesor u sjemeništu na Šalati, dala nam je jedno pismo koje

čuvaju kao uspomenu u kojem bl. Alojzije piše profesoru i čestita 70. godišnjicu života. Prof. Maraković bio je proganjan zbog vjere, kao i mnogi drugi katolički intelektualci, za vrijeme komunističke vladavine.

Poštovani, dragi gospodine profesore!

Vlč. g. župnik Vraneković obavijestio me je, da slavite 70. godišnjicu života. To je puno za kratki ljudski život, kad Psalmista kaže: „Dies annorum nostrorum septuaginta anni... - Zbroj naše dobi sedamdeset je godina...“ A osim toga, i Vi ste imali prilike iskusiti svu gorčinu progonstva radi svoga kršćanskog uvjerenja i života.

Ja Vam najsrdačnije čestitam ovu obljetnicu. Budite zahvalni Bogu, što Vam je dao, kao katoličkom laiku, vjerno ispovijedati svoje kršćansko uvjerenje kroz toliki niz godina. Budite Mu još više zahvalni, što Vam je dao i mnogo trpjeti radi tog uvjerenja. „Više od kršćanskog djelovanja, vrijedi kršćansko trpljenje, jer je za trpljenje potrebno više snage volje i milosti, nego za djelovanje.“ veli kard. Faulhaber

Danas kako izgleda, da su, sav Vaš život kao profesora kršćanina, a i sve Vaše patnje bez ploda. No, Vi dobro znadete onu Spasiteljevu: „Zaista, zaista, kažem Vam, ako pšenično zrno pavi na zemlju ne umre, ostaje samo, ako li umre donosi obilat plod.“ Sasvim je dakle sigurno da tolike patnje naših kršćanskih intelektualaca neće ostati bez ploda, nego će jednog dana zasjati neobičnim sjajem u očima generacija koje dolaze i uživajući plodove kršćanske civilizacije u jednoj sređenoj kršćanskoj Europi sa zahvalnošću misliti na one bezbrojne junake kršćanske vjere koji su im svojim patnjama omogućili život dostojan čovjeka. Tim više što su mnogi od tih intelektualaca, a među njih sigurno spadate i Vi, mogli vrlo lako okrenuti leđa kršćanstvu i odmah dobiti najunosnije položaje zbog svojih sposobnosti. A ipak su radije pošli onim putem koji je apostol Pavao ocrtao u poslanici Židova, govoreći: „Uprimo pogled u Početnika i Dovršitelja vjere, Isusa, koji umjesto radosti što je stajala pred njim podnese križ, prezrevši sramotu.“ (Heb 12,2) Dakako, ljubav Božja i dobrota Božja ne ostavlja bez nagrade svoje sljedbenike, ako ste na zemlji trpjeli, ali će iza smrti i Vama reći Isus Krist: „Uđi slugo dobri i vjerni, jer si u malome bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti. Uđi u radost Gospodara svoga.“ Ja Vam želim da u miru sprovedete onoliko godina života koliko je predviđeno u providnosti Božjoj. Ali isto tako i u čvrstoj vjeri da je pobjeda stvari za koju ste se borili sigurna.

Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu.

Posebno je nastojao ohrabrivati i svećenike koji su se nastojali na sve načine susresti sa svojim nadbiskupom, bilo doprijeti do njega kriomice u župnom dvoru u Krašiću, bilo pismenim putem. Jednom svećeniku čije ime nije poznato piše:

Dragi prečasni,

primio sam Vaše cijenjeno pismo. Razumije se, dakako, da, nakon što ga je špijunsko oko dobro pogledalo. Sva, naime pisma koja stižu na župni dvor Krašić, (a i drugih Krašićanaca) podliježu temeljitoj cenzuri i to višestrukoj. Zato se nemojte začuditi, ako bi jednoga dana Udba stupila i u Vaš dom u potrazi za mojim pismima jer zna da ste Vi amo pisali, a mog odgovora poštom još nisu dobili od 1945. ni na jedno pismo. Zato su i udesili u zadnje doba u nekoliko navrata lov i zasjede na moja pisma kao što ste već sigurno čuli. Zato nema nikakve zamjere, ako se niste javili o Uskrsu. Glavno je naime ono drugo i dosta je. Vidim naime iz Vašeg cijenjenog pisma da se Vaš dekanat, Bogu hvala, dobro drži i da nitko nije nasjeo đavolski nasjedama za bunu protiv Crkve kao što je ĆMD. Ustrajte i dalje! Istina, još se ne vidi finale ovog orijaškog hrvanja u svijetu između dobra i zla, Boga i Sotone. Ali tko zna što je Bog, taj ne sumnja nikada u konačni ishod te borbe, jer Bog bitke nikada ne gubi. Istina, mi imamo sada u Krašiću pravi garnizon milicije koji danju i noću vrebaju na svaki moj korak i na svaki korak župnika. Nikad ne izađem pred kuću, a da ne bi i milicajac osvanuo preda mnom sa dvorišne strane. Dok drugi vreba na cesti, a ako se uputim na šetnju, treći stopu po stopu za nama, dok su ostali u pripremi i telefon stalno radi sa Zagrebom i Karlovcem. Kada sam nedavno usput na šetnji posjetio svoju bolesnu sestru, ušao je sa mnom u kuću njezinu i čekao dok ne izađem. Kada me drugom zgodom jedini živi brat iz Vrhovca dočeka pred kućom te sestre da se samo pozdravimo, skočio je milicajac kao bijesan na njega da ne smije razgovarati. Međutim, sve će to proći, dragi prečasni. Mogu ja to ostaviti i kosti u Krašiću (nemam baš ništa protiv toga, ako je volja Božja), ali ako misle ovakvim mjerama slomiti Katoličku Crkvu, onda su velike naivčine, jer Crkva se katolička ne upire niti na kardinala Stepinca niti bilo kojega čovjeka, nego na Isusa Krista, kojega zamjenjuje na zemlji Petar, Sveti Otac. A Petar ne umire, kako piše na jednoj svjetiljci na rimskim katakombama 'Dok su pomrli i Neron i Henriki i Hitleri i Staljini, a tako će i drugi'. Podržavajte dakle vedar duh optimizma kod tamošnjega klera. Neka se ni najmanje

ne boji, neka i dalje čuva svoje svećeničko dostojanstvo i čast, ali neka i dalje moli za progonitelje da nađu put Bogu dok imaju vremena.

Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu.

P.S. (Kao što sam spomenuo nije isključeno da Vas Udba posjeti radi pisma pa je najbolje spaliti ga.)

Vrhunac kršćanskoga života svakako je zapovijed ljubavi prema Bogu i bližnjemu pa čak i prema neprijatelju, pa i prema onima koji nam zlo čine. Svojoj sestri Štefaniji piše:

Draga sestro,

saznao sam da se je konačno tvoj dragi sin Josip vratio iz tamnice u kojoj je ni kriv ni dužan proboravio nekoliko godina. Sva mu je krivnja jer kao kršćanin ne može i ne smije prihvatiti bezbožnog komunizma čija načela se protive zdravom razumu, zakonima od Boga danima i prema tome sigurno vode u propast ljudskog društva. Naravno da mu je strašna krivnja i to što je sa mnom u rodu. Čujem da je došao tjelesno i duševno posve iscrpen. A buduć nije ništa kriv, lako bi te mogla snaći napast da te zahvati mržnja na one koji su ga tako mučili i želja za osvetom. No, mržnja i želja za osvetom mora biti daleko, daleko od tebe i od svih tvojih. „Moja je osveta i ja ću je vratiti.“, govori nam Gospod Bog. (Rim 12,19) A na nama je da se držimo Kristove nauke: „Ljubite neprijatelje svoje i molite se za one koji Vas progone, tada ćete biti djeca Oca svojega nebeskoga, koji pušta da sunce njegovo izlazi nad dobre i zle i daje da daždi nad pravedne i nepravedne. Jer ako ljubite smo one koji Vas ljube, kakvu ćete imati plaću? Ne čine li to i carinici?“ (Mt 5, 44-47) Uostalom kad bi popustila navali mržnje i želji za osvetom, zar se ne bi izjednačila s komunistima?! Njihova je nauka mržnja, njihova je nauka osveta, njihova je nauka pljačka i razbojstva, kojima nema primjera u povijesti roda ljudskoga. Kršćanin se dakle ne smije izjednačiti s njima, ako neće da postane izdajnik nauke, učitelja ljubavi, Krista Gospodina. Zato se ne samo ne smije osvećivati i mrziti ih, nego se za njih iskreno moliti tim više što su to najnesretniji ljudi na svijetu. Nije proleter onaj koji je izgubio sav imetak, nego je ono najbjedniji proleter, koji je izgubio Boga iz duše. A tko njega izgubi, izvor dobra i mira, automatski stupa na njegovo mjesto Sotona s paklenim nemirom koji ga muči dan i noć. Zar ne vidiš na tim ljudima kako nikada nemaju mira, jer su izdali Boga svoga. Moliti se dakle moramo za njih, a nikada osvećivati se ili ih mrziti. (...) Nadam se, dakle, da ćete svi strpljivo i odano u volju Božju

snositi krvavu nepravdu koja mu je načinjena, a jer smo grešnici svi ljudi, dobri će Vam Bog nagraditi prije ili kasnije svojim blagoslovom i nadoknaditi što trpíte iz ljubavi prema njemu i njegovim zapovijedima. Sada pak, kada smo ušli u jubilarnu godinu Majke Božje i kada će stotine milijuna katolika širom svijeta dizati svoje ruke k njoj da nas svojim zagovorom kod Boga izbavi od propasti koja svijetu prijete, prihvati i ti sa svojom obitelji krunicu u ruke da i tvoja obitelj postane dionikom blagoslova Bogorodice, što ga svijet s pravom očekuje. Neka Vas ona sve štiti i zagovara kod Boga.

Tvoj brat.

Ovo su samo neka pisma iz Krašića koja su bogata riznica svjedočanstva čvrste i nepokolebljive vjere bl. Alojzija, ali i dragocjena ostavština ne samo naslovnica, nego svima nama. Mnogima je savjetovao da unište njegova pisma da ne bi imali neprilika kod Udbinih pretresa stanova, ali su ih mnogi čuvali kao dragocjenu baštinu za ono vrijeme, ali i za sva vremena jer riječi Božjih ljudi imaju neprocjenjivu i stalnu vrijednost. Stoga i mi, koji danas ovdje obilježavamo 120. obljetnicu njegova rođenja i 20. obljetnicu proglašenja blaženim, te očekujući još jedan korak – proglašenje svetim, kada bude Božje vrijeme, ponesimo sa sobom čvrstu i obnovljenu vjeru i zagovor bl. Alojzija.

Citirana pisma bl. Alojzija preuzeta su iz knjige Alojzije Viktor Stepinac Pisma iz sužanjstva (1951-1960), priredio dr. Juraj Batelja, a pismo prof. Ljubomiru Marakoviću iz ostavštine njegove obitelji